اولین روزنامه سهامداری ایران (خبرنگاران و کارکنان)

صمت
صنعت معدن تجارت

پنجشنبه
• ۱۸ اسفند ۱۴۰۱
• ۱۶ شعبان ۱۴۴۴
• ۹ مارس ۲۰۲۳

• سال سی‌ودوم شماره پیاپی ۳۶۰۱ • دوره جدید سال نهم شماره ۲۲۸۳ • ۴ صفحه • قیمت: ۵۰۰۰ تومان

www.smtnews.ir - http://Telegram.me/smtnews

آغاز اجرای سراسری طرح ملی کالابرگ الکترونیک

گره کور معیشت باز می‌شود؟

با اعلام وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی با توجه به اجرای موفقیت‌آمیز طرح کالابرگ الکترونیک به‌صورت آزمایشی در ۴ استان، اجرای این طرح به صورت ملی و در سراسر کشور آغاز می‌شود. تا به امروز، طرح کالابرگ در ۴ استان هرمزگان، گیلان، قزوین و مرکزی اجرایی شده است. دولت اعلام کرده طرح کالابرگ با هدف تقویت سلامت غذایی و حمایت از معیشت خانوار به اجرا درآمده و به‌تدریج در سراسر کشور عملیاتی خواهد شد. از ابتدای تدوین و تنظیم اهداف ساماندهی بازار با کالابرگ، این طرح موافقان و مخالفانی داشته است و هریک نظرات مختلف و مستندی را برای اثبات صحبت‌های خود ارائه داده‌اند. موافقان اجرای طرح کالابرگ، این اقدام را در راستای بهبود روند تخصیص یارانه‌ها دانسته و معتقدند با این کار، اقشار مختلف به‌نحوی مناسب از این منابع مالی بهره‌مند خواهند شد، اما در این میان، مخالفان نیز بر این باور هستند که نه‌تنها طرح کالابرگ ناکارآمد است و منجر به تشویش بیشتر بازار می‌شود، بلکه زیرساخت‌های فنی و تجهیزاتی برای اجرای این طرح نیز مهیا نشده است.

۲

مراقب ضرر ناگهانی در خرید و فروش دلار باشید

۳

عکس: آیدا فریدی

چهره‌ها

نباید به بهانه تنظیم بازار سرکوب قیمتی کنیم
۲

صادرات ۳۷ میلیون دلاری شرکت‌های دانش‌بنیان
۲

یادداشت امروز

گرفتار در «تله تورمی»
۳

گزارش روز

پول‌های فراموش شده!

مالیات بر عایدی سرمایه که نوعی از «مالیات ستانی از ثروتمندان» ارزیابی می‌شود، بیشتر بر سود ناشی از انتقال اموال نامولد و راکد بسته می‌شود. در این نوع مالیات سود ناشی از فروش سرمایه و مایملک هدف مالیات ستانی دولت قرار می‌گیرد.

مالیات بر عایدی سرمایه البته یکبار در دوران جنگ تحمیلی نیز مطرح شده بود اما اجرای نادرستش در آن دوران باعث ایجاد فرصت لغو این قانون برای مخالفان این مالیات در مجلس شد.

سفته‌بازان و دلالان به ویژه در بازار ارز و مستغلات و طلا که یکی از محورهای اصلی سوداگری، کنز و احتکار نقدینگی در کشور محسوب می‌شوند و هرساله اختلالات قابل توجهی در سیستم اقتصادی کشور بدون وجود منع قانونی ایجاد می‌کنند، اصلی‌ترین نیروهای اقتصادی هستند که با این قانون مخالفت کرده و از طریق ابزارهای مختلف در برابر آن می‌ایستند.

۴

شرکت صنایع و معدنی گل گهر

آگهی فراخوان تجدیدشده (نوبت دوم) شماره ۱۴۰۱/۰۸/ف

شناسایی و ارزیابی شرکت‌ها جهت انجام پروژه امن‌سازی و مقاوم‌سازی سیستم‌های اتوماسیون صنعتی و خرید، نصب و راه‌اندازی تجهیزات کارگاه و آموزش امنیت شبکه کارخانجات گندله‌سازی یک و دو

شرکت معدنی و صنعتی گل گهر (سهامی عام) درنظر دارد نسبت به شناسایی، ارزیابی کیفی و انتخاب شرکت‌های واجد شرایط و دارای مجوز امنیت فضای تبادل اطلاعات افتا و همچنین سابقه فعالیت در زمینه انجام پروژه‌های امن‌سازی اتوماسیون صنعتی اقدام نماید. لذا واجدین شرایط می‌توانند جهت اخذ اسناد فراخوان به وبسایت این شرکت به نشانی www.geg.ir بخش مناقصه و مزایده مراجعه نمایند و حداکثر تا ساعت ۱۴ روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۲/۰۱/۲۰ پاکات پیشنهادی خود را در محل دفتر کمیسیون معاملات مجتمع و یا دبیرخانه دفتر مرکزی تهران تحویل نمایند. شرکت معدنی و صنعتی گل گهر در قبول و یا رد هر یک از پیشنهادات بدون نیاز به ذکر دلیل و بدون جبران خسارت مختار می‌باشد.

کمیسیون معاملات شرکت معدنی و صنعتی گل گهر

سازمان ثبت اسناد و املاک کشور
اداره کل ثبت اسناد و املاک استان کرمانشاه

نوبت اول ۲ الف ۲۰۷۲

فراخوان (آگهی) تجدید مناقصه عمومی دو مرحله‌ای
همزمان با ارزیابی کیفی (فشرده)

اداره کل ثبت اسناد و املاک استان کرمانشاه (به‌عنوان مناقصه‌گزار و کارفرما)، در نظر دارد پروژه تکمیل عملیات باقیمانده احداث ساختمان اداره ثبت اسناد و املاک سرپل ذهاب طبق نقشه و مدارک و مستندات پیوست به شماره مناقصه ۱۱۳/۲۰۵۰۸ مورخ ۱۴۰۱/۱۲/۱۴ را از طریق مناقصه عمومی یک‌مرحله‌ای همزمان با ارزیابی کیفی (فشرده) به پیمانکاران واجد شرایط (دارای گواهینامه صلاحیت و ظرفیت کاری مجاز آزاد از سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی) و به شرح زیر واگذار نماید.

علاقه‌مندان می‌توانند از تاریخ درج آگهی نوبت اول تا ساعت ۱۹:۰۰ مورخ ۱۴۰۱/۱۲/۲۴ اسناد مناقصه را دریافت نمایند. تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار (شرکت در مناقصه) باید به مبلغ ۱،۴۰۰،۰۰۰،۰۰۰ ریال با رعایت آیین‌نامه تضمین برای معاملات دولتی به صورت ضمانتنامه بانکی با واریز وجه به حساب با شناسه ۹۰۸۱۰۸۵۰۰۲۰۱۹۴۰۵۶۰۱۳۲۰۷۵۹۵۳۳۹۰ و شبای IR050100004056013207595339 به نام تمرکز سپرده ثبت اسناد و املاک نزد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تهیه و تسلیم گردد.

آخرین مهلت تحویل پیشنهادها تا ساعت ۱۴:۰۰ مورخ ۱۴۰۲/۰۱/۱۹ و گشایش پیشنهادها در ساعت ۱۱:۰۰ مورخ ۱۴۰۲/۰۱/۲۰ می‌باشد. برآورد اولیه معادل ۲۷،۷۶۴،۰۱۶،۳۲۲ ریال (به حروف بیست‌وهفت میلیارد و هفتصد و شصت‌وچهار میلیون و شانزده هزار و سیصدوبیست و دو ریال) است.

محل دریافت اسناد مناقصه و تحویل اسناد و پیشنهادها و هرگونه اطلاع‌رسانی، در سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) می‌باشد و محل تحویل نسخه فیزیکی اصل تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار و همچنین محل گشایش پیشنهادها، اداره کل ثبت اسناد و املاک استان کرمانشاه به نشانی: کرمانشاه- فرهنگیان فاز یک- بلوار شهید مطاعی- اداره کل ثبت اسناد و املاک استان کرمانشاه با کدپستی ۶۷۱۴۷۱۵۷۵۳ است.

بارگذاری تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار در سامانه ستاد و تحویل نسخه اصلی به صورت فیزیکی الزامی است. بارگذاری هرگونه مدرک و مکاتبه توسط مناقصه‌گزار در سامانه ستاد به منزله اطلاع‌رسانی و تحویل به مناقصه‌گر محسوب می‌شود. مناقصه‌گر باید کلیه اسناد مناقصه (پاکت‌های ب و ج) را با استفاده از امضای الکترونیکی صاحبان حق امضای مجاز و مهر الکترونیکی خود، امضا و مهر کرده و در سامانه ستاد بارگذاری نماید.

پاکت‌های بارگذاری شده ب و ج که فاقد امضا و مهر الکترونیکی هستند پذیرفته نشده و مردود اعلام می‌گردند. نام و نشانی مدیر طرح: متعاقبا اعلام می‌گردد. مدت اعتبار پیشنهادها ۳ ماه از تاریخ آخرین مهلت تحویل پیشنهادها است. ارایه تصویر تایید به صلاحیت ایمنی از اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی در هنگام عقد قرارداد الزامی است.

آدرس پستی: کرمانشاه- فرهنگیان فاز یک- بلوار شهید مطاعی- اداره کل ثبت اسناد و املاک استان کرمانشاه کدپستی: ۶۷۱۴۷۱۵۷۵۲

تلفن‌های تماس: ۳۸۲۲۶۵۴۴ - ۳۸۲۲۶۵۵۷ - ۰۸۳-۳۸۲۲۶۵۴۶ -۳۸۲۲۶۵۵۳

فاکس: ۰۸۳-۳۸۲۲۶۵۶

پست‌الکترونیکی: Kermanshan-sabt@ssaa.ir

آدرس اینترنتی اداره کل ثبت اسناد و املاک استان کرمانشاه http://ks.ssaa.ir

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۱/۱۲/۱۸ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۱/۱۲/۲۰ اداره کل ثبت اسناد و املاک استان کرمانشاه

خدمتی نوین در عرصه دندانپزشکی ویژه سازمان های دولتی و خصوصی

تا ۹۰٪ پوشش دندانپزشکی در ۴۵۰ مرکز طرف قرارداد در سراسر کشور

۰۲۱-۴۳۳۱۶ (۳۰ خط)

www.bonyansalamat.com

نماینده انحصاری ساجد سوئیس در کشور جمهوری اسلامی ایران

دارای تندیس طلایی از جشنواره ملی ارتقاء سلامت

دارای تندیس کارآفرین برتر

چهره

نباید به بهانه تنظیم بازار سرکوب قیمتی کنیم

سید احسان خاندوزی با بیان اینکه نباید به تنظیم بازار، سرکوب قیمتی کنیم، گفت: مردم به جای قرار گرفتن در صف خرید دلار باید به کسب و کار روی بیاورند.

به گزارش مهر، سید احسان خاندوزی در یازدهمین نشست سرمایه‌گذاری و تولید در جمع شرکت‌های دانش‌بنیان در وزارت اقتصاد با بیان اینکه امسال هر ماه جلسه‌ای با کارآفرینان و تولیدکنندگان برگزار کردیم و این آخرین جلسه امسال در جمع کارآفرینان است، اظهار کرد: این جلسات فقط برای بیان درددل نبود، بلکه مسائلی که در این جلسات مطرح می‌شد، با دستگاه‌های مرتبط در همین جلسه تعیین تکلیف یا مسائل کارآفرینان از این طریق پیگیری می‌شد.

وزیر امور اقتصادی و دارایی گفت: مشکلاتی که تولیدکنندگان و صادرکنندگان از نظر مسائل بانکی، مالیاتی، گمرک، و بورس دارند را در این جلسات تلاش کردیم برطرف کنیم و باید کاری کنیم که تولیدکننده و صادرکننده اسیر مناسبات تودرتوی دستگاه‌ها نشوند.

وی افزود: گاهی به خاطر تخلف یک درصدی ۹۹ درصد فعالان اقتصاد را اسیر تار و زنجیره‌هایی می‌کنیم که دست و پای آنها را می‌بندند و حرکت اقتصادی را مختل می‌کند.

خاندوزی تصریح کرد: شرکت‌ها به سختی بزرگ می‌شوند و نمی‌گذاریم در بازار تبدیل به غول و نهنگ شوند. بنابراین گاهی دستگاه‌های اجرایی مانع بزرگ شدن شرکت‌های خصوصی هستند.

وی گفت: باید یک انقلاب بروکراتیک انجام و مقررات‌زدایی از فعالیت‌ها و کسب و کارها انجام شود و این میزان از غیرقابل پیش‌بینی بودن اقتصاد باید تغییر کند.

خاندوزی ادامه داد: گاهی تغییرات نرخ‌ها ماهانه و حتی هفتگی بوده که گرچه برای اندکی نان و آب داشته، اما برای شرکت‌های دانش‌بنیان و تولیدکننده، نان و آبی نداشته است.

وی به نظام قیمت‌گذاری در اقتصاد اشاره کرد و گفت: قیمت‌گذاری برای شرکت‌هایی مانند دارویی، باعث می‌شود که صادرات آنها دچار توقف شود.

وزیر امور اقتصادی و دارایی افزود: باید حصارها در مقابل تولیدکنندگان برچیده شود و از سال آینده برای پنج کشور همسایه و هم‌مرز در شرق و غرب کشور صادرات و نفوذ داشته باشیم.

خاندوزی گفت: تولیدکنندگان ما باید بتوانند با رقبای خارجی رقابت کنند و نباید اینقدر به بهانه تنظیم بازار به سرکوب قیمت‌ها بپردازیم.

وی تاکید کرد: سیاست‌ها باید به‌گونه‌ای باشد که مردم به جای قرار گرفتن در صف خرید ۲ هزار دلار و ۵ هزار دلار به کسب و کار روی بیاورند.

وزیر امور اقتصادی و دارایی به شرکت‌های دانش‌بنیان اشاره کرد و گفت: بسیاری از این شرکت‌ها سابقه خوبی دارند و اگر در یک موردی دچار مشکل شدند، باید مشکلات مالیاتی و گمرکی آنها حل شود.

وی تصریح کرد: نظام مالیاتی فقط به فکر افزایش چند ریال درآمد نباشد، بلکه در یک سیاست بلندمدت تلاش کند، درآمد شرکت‌ها افزایش پیدا کند و جریان تولید آنها پایدار شود.

خاندوزی گفت: برخی موارد مقررات پولی و بانکی مانعی برای شرکت‌های دانش‌بنیان ایجاد می‌کند و ما باید اجازه دهیم نسل جدید در شرکت‌ها وارد شوند و تحولاتی در اقتصاد ایجاد کنیم.

صادرات ۳۷ میلیون دلاری شرکت‌های دانش‌بنیان

رئیس کل گمرک با بیان اینکه ۷۰ درصد اظهارنامه شرکت‌های دانش‌بنیان از مسیر سبز گمرکی ترخیص می‌شود، گفت: این شرکت‌ها امسال ۳۷ میلیون دلار صادرات و ۳۰۸ میلیون دلار واردات داشته‌اند.

به گزارش مهر، محمد رضوانی‌فر در یازدهمین جلسه پیگیری رفع موانع سرمایه‌گذاری و تولید با موضوع درخواست‌های پارک‌های علم و فناوری اظهار کرد: طبق لایحه بودجه سال آینده ورود ماشین‌آلات و تجهیزات خطوط تولید مشمول حقوق و عوارض گمرکی می‌شوند اما نرخ عوارض از ۴ درصد به یک درصد کاهش پیدا می‌کند.

رئیس کل گمرک ایران افزود: ۷۰ درصد اظهارنامه‌های شرکت‌های دانش‌بنیان از مسیر سبز گمرکی ترخیص می‌شود.

وی ادامه داد: در ۱۱ ماه امسال به مبلغ ۳، ۵۰۲ میلیارد ریال ضمانت‌نامه بانکی برای ۶۰ شرکت دانش‌بنیان اخذ شده است. رضوانی‌فر اضافه کرد: همچنین طی این مدت پرونده ۶۳ شرکت دانش‌بنیان در هیأت‌های حل اختلاف مورد رسیدگی قرار گرفته است.

وی به وضعیت تجارت شرکت‌های دانش‌بنیان اشاره کرد و با بیان اینکه تراز تجاری ۶۰ شرکت دانش‌بنیان کشور در امسال منفی بوده است، گفت: حجم صادرات این شرکت‌ها ۳۷ میلیون دلار و حجم وارداتشان ۳۷۵ میلیون دلار بوده است که ۳۰۸ میلیون دلار دارای تراز منفی هستند.

رئیس کل گمرک ایران افزود: دستگاه‌های آشکارساز یا ایکس‌ری از شرکت‌های دانش‌بنیان ایرانی خریداری می‌شود که امسال ۹ قرارداد با شرکت‌های دانش‌بنیان داخلی منعقد کردیم و سال آینده ۲۰ قرارداد برای خرید آشکارساز کامیونی گمرک با شرکت‌های داخلی منعقد می‌کنیم.

آغاز اجرای سراسری طرح ملی کالابرگ الکترونیک

گره کور معیشت باز می‌شود؟

با اعلام وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی با توجه به اجرای موفقیت‌آمیز طرح کالابرگ الکترونیک به‌صورت آزمایشی در ۴ استان، اجرای این طرح به صورت ملی و در سراسر کشور آغاز می‌شود.

تا به امروز، طرح کالابرگ در ۴ استان هرمزگان، گیلان، قزوین و مرکزی اجرایی شده و خبرها حاکی از آن است که اجرای عمومی این طرح از پایان اسفند آغاز خواهد شد.

دولت اعلام کرده طرح کالابرگ با هدف تقویت سلامت غذایی و حمایت از معیشت خانوار به اجرا درآمده است و به‌تدریج در سراسر کشور عملیاتی خواهد شد.

پیش از این، دولت اجرای پایلوت و آزمایشی طرح کالابرگ را به‌منظور شناسایی ضعف‌ها و آماده‌سازی بسترهای فنی برای اجرای گسترده این طرح در دستور کار قرار داد. از ابتدای تدوین و تنظیم اهداف ساماندهی بازار با کالابرگ، این طرح موافقان و مخالفانی داشته و هریک نظرات مختلف و مستندی را برای اثبات صحبت‌های خود ارائه داده‌اند.

موافقان اجرای طرح کالابرگ، این اقدام را در راستای بهبود روند تخصیص یارانه‌ها دانسته و معتقدند با این کار، اقشار مختلف به‌نحوی مناسب از این منابع مالی بهره‌مند خواهند شد، اما در این میان، مخالفان نیز نظر دیگری دارند و بر این باور هستند که نه‌تنها طرح کالابرگ ناکارآمد است و منجر به تشویش بیشتر بازار می‌شود، بلکه حتی هنوز زیرساخت‌های فنی و تجهیزاتی برای اجرای این طرح نیز مهیا نشده است. یکی از زیرساخت‌ها و بسترهای مهم برای اجرای طرح کالابرگ، دارا بودن بانک اطلاعاتی معتبر از تمامی اقشار است که هنوز در این بحث ضعف‌های جدی وجود دارد.

بنابراین، همچنان اظهارنظرات چندگانه، برای اجرای طرح کالابرگ وجود دارند و باید دید در ادامه، نتیجه اجرای این طرح برای معیشت خانوار چه خواهد بود. صمت در این گزارش، با کارشناسان و فعالان اقتصادی درباره اجرای طرح کالابرگ و ابعاد مختلف آن به گفت‌وگو پرداخته است.

> پس از اجرای طرح کالابرگ الکترونیک به‌صورت آزمایشی در ۴ استان هرمزگان، قزوین، مرکزی و گیلان، هم‌اکنون اجرای این طرح به صورت ملی و در سراسر کشور آغاز شد

اطلاعیه وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی

به گزارش مرکز روابط‌عمومی و اطلاع‌رسانی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، متن اطلاعیه بدین شرح است:

به اطلاع مردم ایران می‌رساند پس از اجرای موفقیت‌آمیز طرح کالابرگ الکترونیک به‌صورت آزمایشی در چهار استان هرمزگان، قزوین، مرکزی و گیلان، هم‌اکنون اجرای این طرح به صورت ملّی و در سراسر کشور آغاز شد.

در این طرح اعتبار کلیه خانوارهای یارانه‌بگیر شارژ شده و آنان می‌توانند یک ماه زودتر از دریافت یارانه نقدی، از این اعتبار جهت خرید ۱۰ قلم کالای اساسی مشمول طرح ملی کالابرگ الکترونیک استفاده کنند.

در صورت استفاده از این مزیت و خرید کالا از محل اعتبار یارانه، به‌میزان اعتبار استفاده‌شده از یارانه ماه بعد خانوار کسر و مابقی به‌صورت نقدی، در موعد مقرر واریز یارانه به حساب سرپرست خانوار واریز خواهد شد.

خانوارهایی که یارانه دریافت می‌کنند جهت مشاهده میزان اعتبار، لیست کالاها و فروشگاه‌های مشمول طرح ملّی کالابرگ الکترونیک، با تلفن همراه سرپرست خانوار، کد دستوری #۲۸*۷۸۸* را شماره‌گیری کرده و یا به درگاه اینترنتی shoma.sfara.ir مراجعه نمایند.

گفتنی است درحال‌حاضر فروشگاه‌های زنجیره‌ای رفاه، افق کوروش، دیلی مارکت، جانبو و برخی فروشگاه‌های خرد که مجهز به بارکدخوان شده‌اند، به این سامانه متصل و پذیرای هموطنان عزیز در سراسر کشور هستند.

سایر فروشگاه‌های زنجیره‌ای نیز بنا به‌درخواست خود می‌توانند به این سامانه متصل شوند؛ همچنین فروشگاه‌های خرد جهت اتصال به طرح ملّی کالابرگ الکترونیک می‌توانند با مراجعه به درگاه اینترنتی shoma.sfara.ir و نصب برنامه کاربردی «شما» در قسمت پنل فروشنده اطلاعات و موقعیت جغرافیایی خود را ثبت کنند.

تهران هنوز آمادگی اجرای طرح کالابرگ را ندارد

رضا پاشابیگی دریانی، رئیس اتحادیه صنف خواربارفروشان شهرستان تهران در گفت‌وگو با صمت، ابتدا به اجرایی شدن طرح کالابرگ در شهرستان‌های مختلف اشاره کرد و گفت: طرح کالابرگ الکترونیکی تا پیش از این در چند شهرستان اجرایی و اخبار این اقدامات طی یک سال اخیر منتشر شده است. باوجود این اقدامات، هنوز به‌طورشفاف معلوم نیست که طرح کالابرگ در شهرستان‌های مختلف چه نتایجی داشته و چقدر موفق عمل کرده است، چرا که در اجرای طرح‌های این‌چنینی، میزان استقبال مردم، نحوه برخورد صاحبان واحدهای صنفی با طرح جدید و کارآمدی آن برای تنظیم‌گری بازار اهمیت دارد و از این نظر باید بررسی کرد که طرح کالابرگ تا به امروز تا چه حد توانسته در دستیابی به اهداف خود موفق باشد. این فعال صنفی ادامه داد: دولت پس از اجرای طرح کالابرگ در تعدادی شهرستان، حال قصد دارد این طرح را عمومی کند. در این‌باره باید گفت در شهرهای بزرگ مانند تهران که از نظر جمعیت و فعالیت‌های صنفی بسیار بزرگ‌تر و کلان‌تر از سایر شهرها محسوب می‌شود، کار به‌راحتی اجرا در شهرستان‌های کوچک نیست. به‌دلیل گستردگی و وسعت پایتخت، ساماندهی و اجرای طرح‌هایی مانند طرح کالابرگ، الزامات مربوط به خود را می‌طلبد.

پاشابیگی خاطرنشان کرد: در حال حاضر به صاحبان واحدهای صنفی اعلام کردیم که در سامانه‌های مربوطه ثبت‌نام و اطلاعات مربوط به فعالیت‌ها و واحدهای خود را ثبت کنند. با این وجود، به‌دلیل نبود شفافیت کامل در اجرای طرح کالابرگ برای صاحبان واحدهای صنفی و همچنین اطلاع‌رسانی‌های محدود درباره نتایج اجرای طرح مذکور در سایر شهرستان‌ها، فعالان اقتصادی تمایل چندانی برای شرکت در این طرح ندارند.

▣ مردم از نتایج طرح‌ها باخبر شوند

رئیس اتحادیه صنف خواربارفروشان تهران، وجود تمایل از سوی فعالان صنفی و مردم را یکی از شروط مهم موفقیت اجرای طرح کالابرگ دانست و در این‌باره گفت: همان‌طور که پیش‌تر گفته شد، هنوز فعالان صنفی آگاهی کاملی از روند اجرای طرح کالابرگ و نتایج آن طی یک سال اخیر ندارند. حتی برخی تصور می‌کنند این طرح به‌طورمستقیم بر روند مالیات‌ستانی تاثیر دارد که بنا بر اظهارات مقامات دولتی، طرح کالابرگ ارتباطی با مسئله مالیات ندارد. بنابراین، مهم‌ترین کمبودی که در زمینه اجرای طرح مذکور به‌نظر می‌رسد، بحث شفافیت عملکرد کالابرگ الکترونیکی هم برای مردم و هم برای فعالان صنفی است. مردم نیز باید از موفقیت‌ها و پیامدهای این طرح مطلع شوند تا بتوانند از اجرای گسترده آن استقبال کنند.

▣ بسترهای اقتصادی فراهم شود

رئیس اتحادیه صنف خواربارفروشان شهرستان تهران در ادامه صحبت‌های خود پیامدهای اجرای طرح کالابرگ را مثبت توصیف کرد و در این‌باره توضیح داد: به‌طورکلی، طرح کالابرگ الکترونیکی را می‌توان مفید و کاربردی ارزیابی کرد، اما به‌ثمر رسیدن پیامدهای مثبت این طرح، مشروط به وجود بسترها و اجرای صحیح آن است. به‌بیان‌دیگر، تنها ذات برنامه‌ها به‌ویژه طرح‌های اقتصادی مهم نیست و باید شیوه اجرای آنها نیز مناسب باشد. در رابطه با اجرای طرح کالابرگ، ابتدا باید کالاهایی که در این طرح قرار می‌گیرند، به‌طورکامل شناسایی شوند. در ادامه نیز، دولت باید مبالغی را که تحت‌عنوان یارانه هستند، به‌طورکامل و در مدت زمان‌های مناسب و مشخص‌شده، به مغازه‌داران و فعالان صنفی بپردازد. در این صورت، می‌توان به اجرای موفقیت‌آمیز طرح کالابرگ، امیدوار بود. پاشابیگی شفاف‌سازی را یکی از ارکان مهم موفقیت طرح‌های اقتصادی توصیف کرد و گفت: طرح کالابرگ الکترونیکی به‌منظور ساماندهی نظام پرداخت یارانه و تامین بهینه کالاها در بازار تدوین و اجرایی شده است. چه در صنوف خواربار، چه در سایر واحدهای صنفی که کالاهای عرضه‌شده در آنها مشمول طرح کالابرگ الکترونیکی می‌شوند، می‌توانند از مزایای طرح کالابرگ الکترونیکی بهره‌مند شوند، اما همان‌طور که پیش‌تر نیز به آن اشاره شد، نحوه اجرای طرح‌ها تعیین‌کننده اصلی میزان موفقیت آنها است.

▣ استقبال متفاوت مردم از کالابرگ

این فعال صنفی در پایان صحبت‌های خود پذیرش مردم از طرح کالابرگ را شرط مهم موفقیت این طرح دانست و در این‌باره تصریح کرد: شرایط طرح نوشته‌شده روی کاغذ با اجرای برنامه‌های کلان یکسان نیست و این مسئله حائزاهمیت است. باید در مرحله اجرا دید؛ مردم تا چه میزان از این طرح استقبال می‌کنند، چرا که برخی معتقدند اگر مبلغ مادی این یارانه‌ها به‌طورمستقیم به آنها پرداخت شود، راضی‌تر هستند و راحت‌تر می‌توانند هزینه‌ها و خریدهای خود را مدیریت کنند. بنابراین، نظر مردم در پیشبرد طرح کالابرگ حائزاهمیت است و باید در ادامه دید صاحبان واحدهای صنفی و همچنین مردم به‌عنوان ارکان اصلی اجرای طرح کالابرگ الکترونیکی، چه استقبالی از این طرح خواهند داشت.

طرح کالابرگ، شفاف نیست

خسرو فروغان‌گران‌سایه، رئیس کمیسیون بازرگانی داخلی اتاق بازرگانی تهران در گفت‌وگو با صمت، به ابعاد منفی اجرای طرح کالابرگ الکترونیکی اشاره کرد و گفت: از ابتدای امسال تا به امروز دولت در ۴ استان طرح کالابرگ الکترونیکی را اجرایی کرد و حال خبر از اجرای سراسری آن به‌گوش می‌رسد. برخی این طرح را دارای ابعاد مثبت دانسته‌اند و بر این باور هستند که بازار با کالابرگ ساماندهی خواهد شد. در حالی که به‌نظر من، این طرح نه‌تنها به ثبات بازار کمک نخواهد کرد، بلکه در ادامه مشکلاتی را برای مردم به‌وجود خواهد آورد. در حال حاضر سازکار رسمی این طرح اعلام نشده است و شبهات متعددی برای فعالان صنفی و همچنین مردم به‌عنوان مصرف‌کنندگان وجود دارد. وی ادامه داد: علاوه بر نبود شفافیت در نتایج و دستاوردهای اجرای پایلوت طرح کالابرگ الکترونیکی، فراهم نبودن زیرساخت‌های فنی یکی از معایبی است که منتقدان به این طرح وارد می‌کنند. منتقدان بر این باور هستند که ایجاد فساد در روند توزیع کالا، یکی از پیامدهای منفی آن و از سویی دیگر، باتوجه به فرهنگ و شرایط اقتصادی که در حال حاضر در کشور حکمفرما است، طرح‌هایی مانند کالابرگ، نمی‌تواند بازار را به‌سامان برساند. از این‌رو، مناسب است تا دولت ابتدا مشکلات فعلی در زمینه قیمت‌گذاری و نظارت بر توزیع بازار را برطرف و در ادامه، برنامه‌های کاربردی و راهگشا را برای بازار تدوین و اجرایی کند.

▣ اهمیت نگاه به راهکارهای بین‌المللی

گران‌سایه در ادامه، رفع مشکلات به‌صورت ریشه‌ای را یکی از راهکارهای برون‌رفت از چالش‌های فعلی بازار داخلی عنوان کرد و در این‌باره گفت: چالش‌های اقتصادی فعلی، ریشه‌ای است و باید برنامه‌های کاربردی را برای این مسائل درنظر گرفت. لازمه تدوین این نوع برنامه، اصلاح رویکرد دولت نسبت به مسائل اقتصادی است. با اجرای طرح‌های نامناسب و ناموفق، تنها اقشار ضعیف و متوسط بیشتر آزار خواهند دید و نمی‌توان انتظار بهبود شرایط اقتصادی را داشت. راهکارهای زیادی برای به‌ثبات رساندن بازار وجود دارد و مناسب به‌نظر می‌رسد تا دولت به‌سمت اتخاذ راه‌های مناسب متمایل شود. وی در ادامه تصریح کرد: یکی از دلایل اصلی تاکید دولت و برخی افراد برای اجرایی شدن طرح کالابرگ الکترونیکی، ساماندهی نظام توزیع کالاها و بهینه کردن روند توزیع منابع یارانه است، اما به‌نظر می‌رسد طرح کالابرگ، چنین نتیجه‌ای را در برنداشته باشد، چرا که در بحث ساماندهی و نظام توزیع، نقایص متعددی داریم که رسیدگی به آنها از مهم‌ترین الزامات است. بنابراین، به‌منظور رفع مشکلات بازار باید پایه‌های نظام بازرگانی داخلی به صلاح آیند و بستری فراهم شود تا در بخش‌های مختلف بازار مانند روند نظام توزیع، تولید، نظارت و سایر موارد مربوطه، خلاهای فعلی بهبود یابند. این بهبود با برنامه‌ریزی و پیروی کردن از الگوهای کشورهای توسعه‌یافته امکان‌پذیر است. این فعال اقتصادی تاکید کرد: اگر به نظام تنظیم بازار کشورهای پیشرفته نگاه کنیم، خواهیم دید هیچ‌یک روش‌هایی یکسان با روند فعلی در ایران را به‌کار نگرفته‌اند. آنها تلاش کردند تا با حفظ پایه‌های پولی و ارزش مولفه‌های اقتصادی خود، بازار داخلی کشورهای خود را سامان دهند و از حقوق تولیدکننده و مصرف‌کننده دفاع کنند. از این‌رو، نیاز فعلی اقتصاد ایران، عمل کردن براساس استانداردهای بین‌المللی در بحث تنظیم‌گری بازار بدون وجود سیاست‌های مداخله‌ای و دستوری است.

سخن پایانی

در گزارش به نگاه‌های مختلف درباره طرح کالابرگ الکترونیکی پرداخته شد؛ این طرح، مدافعان و مخالفان متعددی دارد که رویکرد هر بخش، باید موردتوجه قرار گیرد، چرا که هدف از تدوین و اجرای برنامه‌های اقتصادی، رفع چالش‌های حاکم بر بازار است. از بین رفتن حباب‌های قیمتی برای کالاها، کاهش نرخ تمام‌شده اقلام مختلف با حمایت از تولید و صنعت، حمایت از مصرف‌کننده به‌عنوان مهم‌ترین بازیگر بازار داخلی، رفع نابسامانی‌های مربوط به پایه پولی و حفظ ارزش مولفه‌های اقتصادی، از جمله مهم‌ترین نیازهای فعلی اقتصاد در کشور است. در شرایطی که پایه پولی کشور روزبه‌روز تضعیف و تورم بیشتر بر جامعه حاکم می‌شود، تاکید و توجه به اجرای طرح‌هایی مانند کالابرگ الکترونیکی، بیشتر شبیه پاک کردن صورت‌مسئله است. به‌نظر می‌رسد دولت و تمام مقامات دولتی، باید مسئول شرایط نابسامان بازار بوده و به‌جای اجرای سریع و بدون برنامه طرح‌های اقتصادی، نگاهی ریشه‌ای به مسائل فعلی داشته باشند. اگر نگاهی به بازار داشته باشیم، می‌بینیم تورم فزاینده طی یک سال اخیر نه‌تنها کنترل نشده، بلکه باعث ازهم‌پاشیدگی بنیان بسیاری از خانوارها شده است. زلزله‌های اقتصادی که دولت سیزدهم به مردم تحمیل کرده، با راهکارهایی مانند کالابرگ الکترونیکی، از بین نخواهد رفت.

مراقب ضرر ناگهانی در خرید و فروش دلار باشید

دبیر کل سابق کانون صرافان با اشاره به نابسامانی‌های بازار ارز گفت: مردم در معاملات خود صاحب اختیار هستند اما فرض را بر این بگذارند که ممکن است با تغییر ناگهانی قیمت‌ها دچار ضرر و زیان شوند. به گزارش مهر، بنابر اعلام سید احسان خاندوزی، سخنگوی اقتصادی دولت، بانک مرکزی شرایطی فراهم کرده است که هم بانک‌های دولتی و صرافی‌های زیرمجموعه و هم صرافی‌های تضامنی، ارز خود را ارائه کنند. بنابراین راهکار بانک مرکزی در این زمینه به خوبی اجرا خواهد شد.

بنا بر نظر برخی کارشناسان اقتصادی، بانک مرکزی برای کنترل بازار ارز نیاز به اختیارات قانونی جدید داشته است؛ از همین رو شورای‌عالی هماهنگی اقتصادی یکشنبه شب با حضور سران سه قوه و دیگر اعضا به ریاست سید ابراهیم رئیسی تشکیل جلسه داد و در جلسه هشتاد و یکم شورای‌عالی هماهنگی اقتصادی مهمترین موضوعات مهم اقتصادی کشور مطرح و مورد بررسی قرار گرفت. سران قوا و اعضای شورا در این جلسه با تاکید بر لزوم هماهنگی و همکاری مجلس شورای اسلامی، قوه قضائیه و دستگاه‌های اجرایی برای کنترل و کاهش نرخ ارز و تأمین ارز برای واردات کالاهای مورد نیاز، بسته پیشنهادی بانک مرکزی برای دریافت اختیارات لازم با هدف مهار قیمت ارز و حفظ ارزش پول ملی بررسی و به تصویب رساندند.

عکس: آیدا فریدی

گروه اقتصاد
editor@smtnews.ir

اغلب صرافی‌ها فروشنده هستند

رصد میدانی از بازار ارز در میدان فردوسی حاکی از آن است که قیمت دلار در صرافی‌ها به ۴۸ هزار ۵۰۰ تومان رسیده است اما هم اکنون صرافی‌ها تنها اقدام به فروش دلار می‌کنند و از فروشندگان دلاری را نمی‌خرند. یکی از صرافان میدان فردوسی گفت: عدم خرید دلار از فروشندگان حاکی از آن است که در روزهای آتی قیمت دلار کمتر خواهد شد.همچنین وضعیت بازار سکه نیز حاکی از کاهشی بودن نرخ سکه است به طوریکه اغلب فروشندگان سکه قیمت‌های تابلو را صفر کرده و اعلام کرده بودند به دلیل روند کاهشی قیمت امکان نرخ گذاری ندارند و خریداران باید قیمت را از داخل مغازه پرس و جو کنند.

همکاری دولت و مجلس برای بازگشت آرامش به بازارها

در همین راستا، جعفر قادری عضو کمیسیون برنامه و بودجه مجلس در مورد نشست نمایندگان مجلس با اعضای دولت در خصوص بررسی شرایط کشور در حوزه توسعه ظرفیت منابع ارزی گفت: مجلس و دولت قرار است جلسات مشترکی درباره بازار ارزی سکه و طلا و همچنین وضعیت اقتصادی کشور برگزار کنند تا دولت از مشورت‌های اقتصادی مجلس در راستای اجرای بهتر و کم اشتباه‌تر تصمیمات اقتصادی استفاده کند. عضو کمیسیون اقتصادی مجلس با اشاره به سیر صعودی نرخ ارز در کشور، گفت: اگر بخواهیم نرخ ارز را تثبیت کنیم، این مسئله منجر به کاهش صادرات غیرنفتی خواهد شد. زمانی می‌توان این کار را انجام داد که سیاست ارزی شناور و مدیریت شده را کنار بگذاریم و به سراغ نظام ارزی ثابت برویم که آن هم مستلزم وجود منابع ارزی قابل قبول است که در شرایط فعلی این امر امکان پذیر نخواهد بود.

■ اقتصاد ما تاب‌آوری لازم را ندارد

قادری ادامه داد: در شرایط فعلی که اقتصاد ما تاب‌آوری لازم را ندارد و نسبت به شوک‌های اقتصادی حساس است نباید سراغ سیاست‌های شوک درمانی برویم؛ در این شرایط وقتی یک شوک اقتصادی وارد می‌کنیم، جریان‌های خارجی نیز با آن همراه شده و ایجاد مشکل می‌کنند؛ بنابراین اگر تغییراتی لازم است که در اقتصاد اعمال شود باید به صورت تدریجی و برنامه‌ریزی شده باشد. وی افزود: در حال حاضر وقتی آزادسازی‌هایی همچون افزایش نرخ ارز برای برخی کالاها صورت می‌پذیرد؛ این امر منجر به تورم، کاهش ارزش پول ملی و بالعکس خواهد شد. وقتی منابع ارزی مطمئنی وجود ندارد نباید اجازه دهیم به اقتصاد کشور شوک وارد شود و با سیاست‌های انبساطی، ناترازی‌های سیستم بانکی و بودجه که ممکن است منجر به کسری بودجه و تشدید تورم شوند را جبران کنیم. عضو کمیسیون اقتصادی مجلس در پایان تصریح کرد: متأسفانه به عناوین مختلف در زمان بررسی لایحه بودجه هزینه‌تراشی می‌کنیم و بیشتر از منابع، هزینه بر دولت تحمیل می‌کنیم؛ طبیعی است که این مسئله، ناترازی بودجه، استقراض دولت از بانک مرکزی، چاپ پول و افزایش نقدینگی را به دنبال خواهد داشت که در نهایت با تشدید تورم و افزایش نرخ ارز روبرو خواهیم شد.

تقاضای غیر واقعی بازار ارز را به تلاطم انداخت

احمد لواسانی، دبیرکل سابق کانون صرافان درباره وضعیت بازار ارز گفت: اگر قرار باشد اتفاق مثبتی رخ دهد؛ یک طرف آن خود مردم هستند که باید به نوعی با همدلی و مساعدت این مشکل را حل کنند. در حال حاضر تراز تجاری برخلاف ادعای مسئولان منفی نیست و ارز حاصل از صادرات به اندازه نیاز کشور موجود است اما متأسفانه آن چیزی که نگران‌کننده است، موضوع تقاضای غیرواقعی است که بازار را به تلاطم انداخته و امیدواریم در روزهای آینده این عامل نیز فروکش کند. وی افزود: مردم در معاملات صاحب اختیار هستند؛ اما فرض را بر این بگذارند که اگر بازار با این افزایش قیمت ناگهانی که داشته است، در روزهای آتی کاهش پیدا کند، آنگاه کسانی که سرمایه‌شان اندک است ممکن است دچار ضرر و زیان شوند.

> رصد میدانی بازار ارز حاکی از آن است که قیمت دلار رو به کاهش بوده و صرافی‌ها تنها اقدام به فروش دلار می‌کنند و از فروشندگان دلاری را نمی‌خرند

سخن پایانی

در روزهای اخیر شرایط عجیبی در بازار آزاد ارز تهران حاکم شده است؛ درحالی‌که قیمت هر دلار آمریکا در معاملات فردایی به بالای ۶۰ هزار تومان رسیده بود، با ورود صرافی‌ها به خرید و فروش با نرخ توافقی قیمت دلار مسیر بازگشت را تجربه کرد و نرخ دلار رو به کاهش است. بنابر گفته سید ابراهیم رئیسی وضعیت روزهای اخیر بازار ارز طبیعی نبوده است. رئیس جمهور در دیدار با ائمه جمعه گفته است: چطور ممکن است که قیمت ارز در سه روز تعطیلی که هیچ معامله‌ای در بازار صورت نمی‌گیرد، افزایش پیدا کند؟! نمی‌گوییم که جهش قیمت این روزهای ارز صرفاً به خاطر دشمنی‌هاست اما بدانید همان جریانی که اغتشاشات خیابانی را براه انداخت، در التهابات ارزی نقش دارد. تلاش دولت و بانک مرکزی برای بازگرداندن ثبات به بازار دلار و طلا وارد فاز تازه‌ای شده است؛ اما پیش‌بینی اینکه سرانجام این ثبات روی چه قیمتی ایجاد خواهد شد، سخت است و باید منتظر اجرای برنامه‌های ارزی در روزهای آینده ماند.

صادرکنندگان ملزم به فروش ارز به قیمت ۲۸ هزار تومان نیستند

بهزاد لامعی، مدیر اداره رسیدگی به تعهدات صادراتی و وارداتی بانک مرکزی گفت: صادرکنندگان ملزم به فروش ارز به قیمت ۲۸ هزارتومان نیستند.

قانون اصلاح قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز، صادرکنندگان را مکلف کرده که ارز خود را به چرخه اقتصادی کشور بازگردانند. آئین‌نامه‌ای هم در آذر ماه سال جاری تصویب و ابلاغ شده که اکنون ملاک عمل ما، این آئین‌نامه است.

در این آئین‌نامه آمده است که صادرکنندگان باید تا ۹۰ درصد ارز خود را در قالب اسکناس یا به روش عرضه در سامانه نیما، واگذاری پروانه‌های صادراتی و سایر روش‌هایی که عنوان شده، بازگردانند.

صادرکنندگان در بخش پتروشیمی، فولاد و فلزات اساسی نیز مکلف هستند ۱۰۰ درصد ارز صادراتی خود را بازگردانند. البته در این بخش استثناناتی وجود دارد؛ یعنی صادرکنندگان حوزه پتروشیمی و فلزات اساسی چنانچه بخواهند بخشی از ارز صادراتی خود را در قالب اسکناس بازگردانند باید از بانک مرکزی مجوز دریافت کنند.

در تالار اول سامانه نیما صرفا کالاهای اساسی، دارو و تجهیزات پزشکی و برخی اقلام اولیه و ضروری ارز ۲۸ هزار و۵۰۰ تومانی دریافت می‌کنند و این ارز از محل صادرات نفت، گاز و فرآورده‌های نفتی تأمین می‌شود. بنابراین، هیچ صادرکننده دیگری ملزم نیست که ارز خود را با نرخ ۲۸ هزار ۵۰۰ تومان در سامانه نیما عرضه کند.

در روزهای اخیر، یک بازنگری در بازگشت ارزهای صادراتی صورت گرفت که به موجب آن، سایر صادرکنندگان به جز صادرکنندگان گروه‌های ۲۱ تا ۲۵ در تالار دوم سامانه نیما، ارز خود را عرضه خواهند کرد و در این بازار، مکانیزم کشف قیمت، بر اساس عرضه و تقاضاست.

شروع مبادلات در تالار دوم با نرخ حدود ۳۶ هزار تومان صورت گرفت و نرخ آخرین مبادله در روزهای اخیر، حدود ۳۸ هزار تومان بود. در بازار مبادله سه مجموعه شامل تالار حواله ارزی، تالار اسکناس و تالار طلا و سکه را در نظر گرفته‌ایم که بخش مربوط به طلا و سکه هنوز راه اندازی نشده است.

رفع تعهد ارزی از طریق اسکناس به این صورت است که صادرکنندگان صرفاً در مبادی ورودی، اظهارنامه گمرکی خود را به شعب بانک ملی ارائه می‌کنند و بانک ملی ارز آنها را با نرخی معادل یک درصد کمتر از نرخ بازار مبادله که اکنون حدود ۴۴ هزار تومان است، خریداری می‌کند. این صادرکنندگان می‌توانند با مراجعه به شعب ریالی بانک ملی، ریال خود را دریافت کنند.

نظرگاه

از گذشته درس بگیریم

یک کارشناس اقتصادی با بیان اینکه برخورد با ناکارآمدی و فساد عامل اصلی و کلیدی کاهش نرخ ارز در کشور است، گفت: برخی از رسانه‌ها و صفحات مجازی با موج‌سازی به دنبال افزایش نرخ ارز هستند.

احسان سلطانی کارشناس اقتصادی در گفت‌وگو با مهر در خصوص شرایط ملتهب بازار ارز در هفته‌های اخیر گفت: ارز یک مسئله پیچیده و چندوجهی است و نمی‌توان تنها از یک دیدگاه به آن نگریست؛ به‌عنوان نمونه، مرور شرایط حاکم بر بازار ارز در دوران جنگ و مقایسه آن با مقطع زمانی فعلی دارای نکات قابل تأملی است.

سلطانی ادامه داد: در زمان جنگ ۸ ساله، نرخ نفت به بشکه‌ای ۱۰ دلار رسیده بود؛ همچنین در آن زمان کشور هیچ‌گونه درآمد ارزی از محل صادرات غیرنفتی مثل پتروشیمی، معدن، فولاد و غیره نداشت؛ با این وجود نرخ ارز در طی این ۸ سال تنها ۴.۵ برابر رشد را تجربه کرد.

وی تصریح کرد: اما در ۱۰ سال گذشته و با شروع تحریم‌های اقتصادی، نرخ ارز ۵۰ برابر افزایش یافته است؛ از طرفی نمی‌توان ادعا کرد که درآمد ارزی کشور در دهه ۹۰، از دهه ۸۰ کمتر بوده است.

به گفته این کارشناس اقتصادی، مسئله مهم جریانی است که از سال ۱۳۹۷ شروع شد، به بیانی در سال ۱۳۹۷ بنا به ادعای بانک مرکزی ۱۰۰ میلیارد دلار درآمد صادراتی و چیزی در همین حدود نیز ذخایر ارزی داشتیم؛ اما از این تاریخ به بعد در مقاطع مختلف زمانی دیده شد که نرخ ارز ظرف چند روز به یکباره رشد شدیدی را تجربه می‌کند، اما در نهایت با کاهش اندکی نرخ به تعادل می‌رسد.

این کارشناس اقتصادی ادامه داد: در واقع با در نظر گرفتن این نکات به این نتیجه می‌رسیم که بیش از کمبود منابع ارزی، تأثیر اتخاذ تصمیمات نادرست می‌تواند بر بازار تأثیر معکوس داشته باشد.

سلطانی در بخش دیگری از اظهارات خود اعلام داشت: مسئله کشور ما کم یا زیاد بودن ارز نیست، اگرچه در صورت صحت کمبود منابع ارزی نیز راه‌حل منطقی مدیریت مواجهه با این معضل، کاهش مصارف غیرضروری است؛ نه اینکه نرخ ارز و سایر اجناس به‌شدت رشد پیدا کند؛ از طرفی درآمد ارزی امسال رشد داشته است و مشکلی از بابت ذخایر ارزی وجود ندارد، در نتیجه رشد ارز به مؤلفه‌های اقتصادی مربوط نیست.

وی با بیان اینکه که جریاناتی به دنبال تغییر نرخ ارز هستند، اعلام داشت: هیچ کشوری در دنیا وقتی درگیر جنگ اقتصادی و تحریم است، هیچگاه اداره اقتصاد را به‌دست بازار نمی‌سپارد؛ زیرا بازار از شرایط اقتصادی بیشترین سوءاستفاده را خواهد کرد.

■ لزوم تغییر دست‌فرمان دولت

این کارشناس حوزه اقتصاد، عدم تغییر نگرش سیاست‌های اقتصادی را در تغییر نرخ ارز مؤثر دانست و تأکید کرد: متأسفانه، در دولت دوازدهم همه چیز به‌دست بازار سپرده شد و این رویه هنوز در دولت جدید نیز ادامه دارد.

سلطانی افزود: طی سال‌های اخیر با افزایش نرخ ارز و کاهش قدرت خرید مردم، شاهد افت خرید کالای خارجی، خرید املاک مستغلات و کاهش خروج ارز از کشور بودیم؛ بنابراین در مجموع خروج سرمایه کاهش‌یافته و تقاضای زیادی برای این موارد بسیار کاهش‌یافته است.

وی در ادامه اظهارکرد: بانک‌های خصوصی چندین هزار میلیارد تومان از مردم نقدینگی دریافت کرده و به‌جای آن به افراد خودی تسهیلات داده‌اند؛ از سال ۱۳۹۲ تا ۱۳۹۶، بانک‌های خصوصی عامل اصلی خلق نقدینگی بوده‌اند و این نقدینگی با سفته‌بازی منجر به افزایش نرخ ارز و طلا و سهام شده است که بیشترین سود را برای بانک‌ها داشته است.

به گفته این کارشناس اقتصادی، از سال ۱۳۹۷ شوک‌های قیمتی، سفته‌بازی و نوسان‌گیری به موتور محرک فعالیت بانک‌ها تبدیل شده‌اند.

سلطانی افزود: ما درگیر اقتصاد ناکارآمد و فسادزا هستیم که باعث افزایش روزافزون نرخ ارز شده است؛ همچنین وقتی تعدادی از مسئولان از افزایش حقوق‌ها ناراحت هستند به این معنی است که صاحبان قدرت و بنگاه‌ها برای منافع خود افزایش دستمزدها را سرکوب می‌کنند. این کارشناس اقتصادی ادامه داد: هر چند فشار اقتصادی عامل اصلی نوسانات نرخ ارز بوده و این قابل درک است؛ اما این موضوع آن‌قدر شدید نیست که نرخ ارز همین‌طور به‌صورت فزاینده و بدون توقف بالا برود؛ اگر مسئولان نمی‌توانند نرخ ارز را کنترل کنند، باید دستمزدها را هم به همان میزان افزایش دهند. سلطانی با اشاره به عدم برخورد جدی با فساد اقتصادی گفت: دستگاه‌های نظارتی کشور با خلاف‌های کوچکی مثل دلارفروشان سبزه‌میدان، و غیره به‌سرعت برخورد می‌کنند؛ اما به فساد اقتصادی بانک‌ها، افراد و بنگاه‌های اقتصادی هیچ واکنشی نشان نمی‌دهد که همین باعث رشد و تشویق آنان به فساد خواهد شد.

وی افزود: همچنین دستگاه‌های نظارتی و دولت باید با برخی رسانه‌ها و فضای مجازی که با تشویش و تحریک فضای روانی، مردم را به سمت خرید ارز سوق می‌دهند و ناامنی اقتصادی ایجاد می‌کنند، برخورد کنند.

این کارشناس اقتصادی در پایان اظهارکرد: برخورد با ناکارآمدی و فساد عامل اصلی و کلیدی کاهش نرخ ارز در کشور است. در زمان جنگ شرایط اقتصادی به‌مراتب سخت‌تر از امروز بود؛ اما از آن عبور کردیم. همچنین روسیه طی یک سال گذشته درگیر تحریم و جنگ بوده؛ اما ارزش پول خود را حفظ کرده است و نیاز داریم که مسئولان از تجربیات گذشته درس گیرند.

یادداشت

گرفتار در «تله تورمی»

احمد یزدان‌پناه
اقتصاددان

دولت‌ها در سال‌های اخیر برای جبران کسری بودجه به استقراض از بانک مرکزی روی آورده‌اند و به چند روش مستقیم و غیرمستقیم از آن درخواست چاپ پول کردند. در حقیقت دولت برای جبران کسری بودجه از چند طریق اقدام می‌کند که برای بررسی این موضوع به شرح آن می‌پردازیم:

■ استقراض مستقیم از بانک مرکزی:

نخستین راه استقراض مستقیم دولت از منابع بانک مرکزی است. به این صورت که اگر دولت نتواند کسری بودجه را از طریق افزایش مالیات یا انتشار اوراق قرضه دولتی که همان استقراض از بازار بدهی است، تامین کند، اقدام به انتشار پول یا همان استقراض از بانک مرکزی می‌کند. دولت‌ها با استقراض از بانک‌های مرکزی «مالیات تورمی» را وضع و بر مردم تحمیل می‌کنند. وقتی چنین استقراضی اجرایی شد، دولت باید اوراق بهاداری چون اسناد خزانه را معادل میزانی که قرض گرفته به بانک مرکزی بدهد تا بتواند از حسابی که معرفی می‌شود برداشت کند و کسی خیال نکند این پول‌ها هبه میرداماد به پاستور است.

■ استقراض غیرمستقیم از بانک مرکزی:

روش دومی که دولت برای جبران کسری بودجه در دستور کار قرار داد، استقراض غیرمستقیم از بانک مرکزی بود. در واقع پس از ممنوع کردن دولت از قرض گرفتن از بانک مرکزی، دولت سعی می‌کرد هزینه تکالیف بودجه را از منابع بانک‌ها تامین کند و در نهایت بانک‌ها نیز با کمبود منابع روبه‌رو می‌شدند. در نهایت، این موضوع باعث می‌شود بانک‌ها از بانک مرکزی استقراض کنند و در واقع میزان اضافه برداشت بانک‌ها از بانک مرکزی افزایش می‌یابد.

■ استقراض از صندوق توسعه ملی:

در واقع افزایش بالای حجم پایه پولی، به‌دلیل بهره‌گیری از منابع بانک مرکزی در پوشش کسری بودجه است که این بار با عنوان صندوق توسعه ملی مطرح شده است. با این تفاوت که درحال‌حاضر، بانک مرکزی دسترسی به ارزهای خارجی نیز ندارد و نمی‌تواند در مقابل «ریال» ارائه شده به دولت، منابع ارزی برای کنترل نوسانات بازار دریافت کند. این موضوع نشان می‌دهد چرا بانک مرکزی در دهه ۸۰، توانسته بود نرخ تورم را کنترل کند، اما در شرایط کنونی این ابزار را در اختیار ندارد. بانک‌های مرکزی به نمایندگی از دولت‌ها که انحصار چاپ پول را در اختیار دارند، امروزه بیشتر بدون دغدغه داشتن پشتوانه‌ای از دارایی‌های ارزشمندی چون طلا و ارزهای معتبر برای چاپ پول به انتشار پول می‌پردازند. بانک‌های مرکزی با یک عملیات ساده حسابداری، یعنی ثبت و ضبط چاپ پول به‌صورت ثبت یک معامله در دفاتر خود، اقدام به انتشار پول می‌کنند. قرض‌دهی بانک‌های مرکزی به دولت‌ها در حوزه‌ای دیگر تورم‌زایی شدیدی دارد؛ یعنی وقتی بانک‌های تجاری و در کل شبکه بانکی این پول‌های منتشرشده بانک مرکزی را به‌عنوان بذر و دانه تولید پول بانکی به‌صورت سپرده و اعتبار بیشتر و بیشتر به کار می‌برند، بدین‌گونه که وقتی دولت‌ها پول‌های قرض گرفته از بانک مرکزی را خرج می‌کنند این پول‌ها در نهایت به‌شکل بانکی و بانک‌های تجاری به شکل پس‌انداز و سپرده برمی‌گردد، بانک‌های تجاری به‌نوبه خود از این پول‌ها و وجوه سپرده شده برای خلق سپرده و اعتبار و تسهیلات بیشتر به متقاضیان استفاده می‌کنند. این سونامی پولی توسط شبکه بانکی که با محدودیت‌های کمی همچون نگهداری ذخیره قانونی از سپرده‌های مردم نزد بانک مرکزی و نگهداری درصدی از آنها برای پاسخگویی به تقاضای پول نقد توسط سپرده‌گذاران همراه است با «ضریب فزاینده»‌ای خلق پول شبکه بانکی را شکل می‌دهد؛ بنابراین، کل پول در یک اقتصاد خیلی بیشتر از آن چیزی است که بانک مرکزی منتشر یا چاپ می‌کند. وقتی آن پول که «عرضه پول» نامیده می‌شود با میزان کالاها و خدمات در دسترس مردم متوازن نباشد و این دو با هم رشد نکرده باشند، باید شاهد قحطی مصنوعی و تشکیل صف‌های طولانی مردم تورم‌زده برای کالاها و خدمات مورد نیاز زندگی باشیم و با بالا رفتن مداوم سطح عمومی قیمت‌ها (یعنی تورم) عزت عموم مردم خدشه‌دار شود.

پنجشنبه
۱۸ اسفند ۱۴۰۱- ۱۶ شعبان ۱۴۴۴ - ۹ مارس ۲۰۲۳- شماره ۲۲۸۳-پیاپی۳۶۰۱

صمت
صنعت معدن تجارت

منشور اخلاق حرفه‌ای روزنامه‌نگاری در روزنامه صمت: www.smtnews.ir/about.html

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و مطبوعاتی «صمت»
مدیرمسئول: ناصر بزرگمهر
سردبیر:عاطفه خسروی

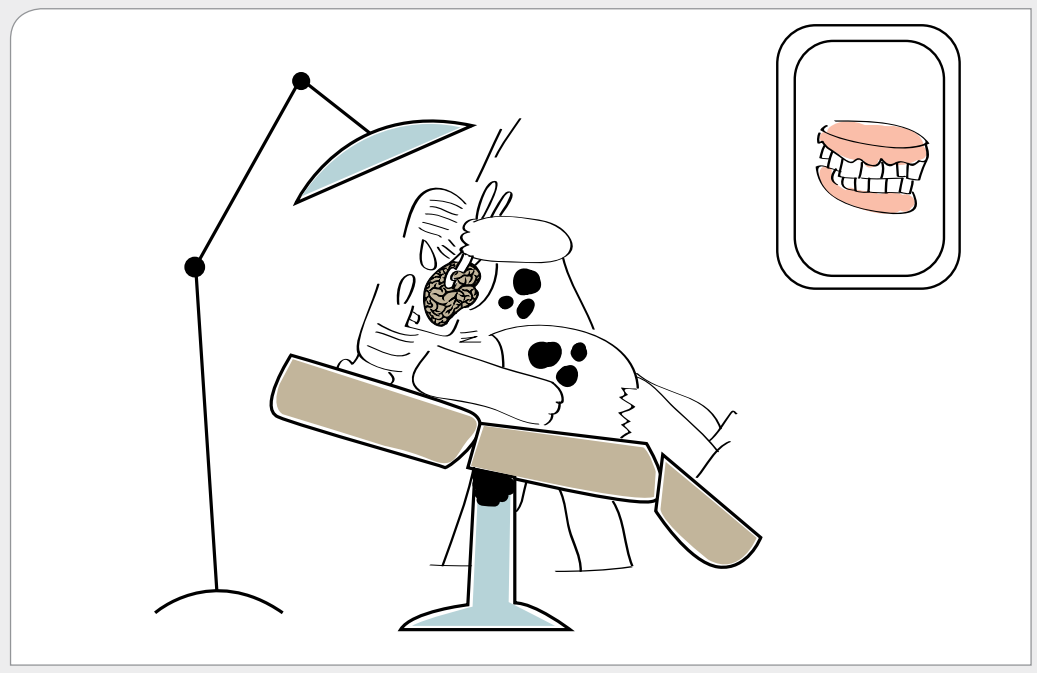
سازمان آگهی‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۲ - ۰۹۹۹۹۱۹۵۷۶۱
ایمیل آگهی‌ها: ads.smtnews@gmil.com
تلفن: ۸۲۱۹۰ - نمابر:(داخلی-۱۰۴) پیامک: ۳۰۰۰۸۲۱۹۰
امور مشترکین: ۸۸۷۲۲۷۳۵ - روابط عمومی: ۸۸۱۰۵۳۰۹
توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۵
تهران، خیابان قائم‌مقام فراهانی - کوچه آزادگان شماره ۲۶ - کد پستی ۱۵۸۶۷۳۳۸۱۱
روابط عمومی: pr@smtnews.ir
امور استان‌ها: ostanha@smtnews.ir
چاپخانه: هنر سرزمین سبز

www.smtnews.ir info@smtnews.ir
telegram.me/smtnews instagram.com/smtnewspaper
tozi.smtnews@gmail.com

روزنامه صمت با رتبه ۱
در میان روزنامه‌های تخصصی مقام ۱
در میان روزنامه‌های اقتصادی مقام ۲

عضو انجمن مدیران روزنامه‌های غیردولتی
عضو انجمن مدیران رسانه
عضو تعاونی مطبوعات

کارتون روز

بدون شرح

طرح: حسین علیزاده

پول‌های فراموش شده!

عکس: آیدا فریدی

مالیات بر عایدی سرمایه که نوعی از «مالیات ستانی از ثروتمندان» ارزیابی می‌شود، بیشتر بر سود ناشی از انتقال اموال نامولد و راکد بسته می‌شود. در این نوع مالیات سود ناشی از فروش سرمایه و مایملک هدف مالیات ستانی دولت قرار می‌گیرد.

مالیات بر عایدی سرمایه البته یکبار در زمان دولت دوران جنگ تحمیلی نیز مطرح شده بود اما اجرای نادرستش در آن دوران باعث ایجاد فرصت لغو این قانون برای مخالفان این مالیات در مجلس شد. سفته‌بازان و دلالان به ویژه در بازار ارز و مستغلات و طلا که یکی از محورهای اصلی سوداگری، کنز و احتکار نقدینگی در کشور محسوب می‌شوند و هرساله اختلالات قابل توجهی در سیستم اقتصادی کشور بدون وجود منع قانونی ایجاد می‌کنند، اصلی‌ترین نیروهای اقتصادی هستند که با این قانون مخالفت کرده و از طریق ابزارهای مختلف در برابر آن می‌ایستند.

ابتدای دی امسال وزیر اقتصاد با حضور در مجلس شورای اسلامی برای دفاع از طرح دوباره این قانون حاضر شد و اظهار کرد: «مالیات بر عایدی سرمایه به سفته‌بازی در بازار ارز پایان می‌دهد». وی در این جلسه ضمن تاکید بر عدالت مالیاتی میان طبقات اجتماعی مختلف تاکید کرده بود: «روزانه ۱۰۰ هزار دلار ارز مسافرتی بین افراد متمول توزیع می‌شود و در گزارش مجلس مطرح شده ردیفی برای ارائه ارز به «سایرین» در نظر گرفته شده است. چرا شفاف گفته نمی‌شود که این «سایرین» چه کسانی هستند؟»

با همه این احوال، طرح قانون مالیات بر عایدی سرمایه برای بررسی دوباره ایرادات شورای نگهبان در طرح شفافیت قوای سه گانه، دستگاه‌های اجرایی و سایر نهادها در دستور کار مجلس قرار داشته و هنوز ایرادات جزئی این شورا به این طرح دولت و مصوبه مجلس رفع نشده است. از سوی دیگر بحث مالیات بر خانه‌های خالی هنوز پشت درب‌های مجلس و ادارات دستگاه‌های مختلف حاکمیتی گیر افتاده است. این طرح نیز که در راستای شکستن نرخ مسکن و مبارزه با احتکار زمین و ملک برای رفاه حال گروه‌های فرودست اجتماعی از جمله کارگران تدارک دیده شده بود، هنوز درگیر و دار بحث و بررسی و تصویب است و باوجود گذشت دو سال از طرح آن، هنوز بخاطر ایرادات قانونی مطرح شده اجرایی نشده است. طبق این قانون، نرخ مالیات خانه‌های خالی به استناد ماده ۵۴ مکرر قانون مالیات‌های مستقیم مطابق با ارزش اجاره ماهیانه واحد مسکونی خالی و سپس کسر ۲۵ درصد استهلاک سالانه ساختمان از رقم به‌دست آمده، برای محاسبه مالیات اشخاص حقیقی در ۱۵ و حقوقی در ۲۵ درصد ضرب می‌شود. این مبلغ قابل توجه مالیات که از مصادیق احتکار مسکن اخذ می‌شود، در شرایطی باید گرفته شود که مودیان مالیاتی آن جمع کثیری از صاحبان مسکن را شامل می‌شوند که با قصد حفظ نرخ اجاره بها و فروش خانه، از عرضه مسکن جلوگیری می‌کنند. طبق آخرین گزارش موجود در بهار امسال، حدود ۵ میلیون «خانه خالی» و «خانه دوم» در کشور شناسایی شده است. تنها کلان‌شهر پر جمعیت تهران که جمعیت اجاره‌کننده زیادی را نیز داراست، طبق برآوردهای برخی کارشناسان دارای ۵۰۰ هزار خانه خالی است. این طرح نیز البته به سد شورای نگهبان برخورد کرد و مجلس برای دفاع از آن در سال ۱۳۹۹ جلسات متعددی برگزار کرد. اما با وجود اینکه به گفته سخنگوی قوه قضاییه در آبان همان سال «اکثر ایرادات شورای نگهبان به طرح مجلس برای مالیات بر خانه‌های خالی رفع شد»، این طرح با تعدیل‌های فراوان در آذرماه آن سال تصویب شد. با این شرایط، بسیاری از کارشناسان اقتصادی هنوز نسبت به کارآمدی کامل این طرح که از طریق شناسایی خانه‌های خالی انجام می‌گیرد، انتقاد دارند؛ به‌طوری که در تهران اکنون طبق اخبار منتشره از سوی سازمان امور مالیاتی، تنها ۲۵۰۰ خانه خالی از میان صدها هزار خانه شناسایی شده است؛ رقمی که حاکی از ناکارآیی این قانون است. این همه درحالی است که مالیات بر ارث که یکی از مهم‌ترین منابع مالیات ستانی در همه جای جهان بوده و معمولا از ابزارهای دولت برای ایجاد فرصت برابر پیشرفت برای همه شهروندان است، باز هم فاقد اصلاحات پارامتریک بوده و همچنان سهم اندکی از مالیات را در بودجه کشور به خود اختصاص داده است.

مالیات انعطاف‌ناپذیر بر حقوق و مزد

با این حال، آمارها حاکی از آن است که بالغ بر حدود ۷۰ درصد مالیات‌های ستانده از اشخاص حقیقی (و نه حقوقی) گرفته شده است. این مالیات‌ها بیشتر بر درآمد ماهانه افراد (اعم از مزد کارگران و حقوق کارمندان) که درآمد ثابت دارند، قبل از واریز به حسابشان کسر می‌شود. در این میان سهم مالیات بر ارزش افزوده که از جیب هر فرد مصرف‌کننده اخذ می‌شود و شامل کلیه مایحتاج روزمره است، مشمول مالیات است. در میان مودیان مالیاتی ثروتمند نیز البته تولیدکنندگان و صاحبان شرکت‌های تولیدی و خدماتی در راس پرداخت‌کنندگان مالیات قرار دارند. تولیدکنندگان به دلیل عدم امکان فرار مالیاتی و حضور مادی تمام ابزارآلات ایشان در داخل کشور به شکل عیان، در راس مالیات‌پردازان قرار دارند. در این میان آن دسته شرکت‌های رسمی و یا غیر رسمی خدماتی، چهره‌های شاخص هنری، ورزشی، سلیبریتی‌های فضای حوزه عمومی و بلاگرها و چهره‌های پردرآمد شناخته شده فضای مجازی، بسیار دور از دسترس نظام مالیاتی قرار دارند. فرار مالیاتی در بخش قابل توجهی از این گروه‌ها بیشتر دیده می‌شود. همچنین برخی وکلا و پزشکانی نیز وجود دارند که در زمینه فرار مالیاتی دارای سابقه هستند و تلاش می‌کنند به بهای مخدوش ساختن چهره اصناف زحمتکش و تحصیلکرده خود، برای نفع شخصی راه‌هایی برای فرار از مالیات دهی پیدا کنند.

در این میان اما کارگران کمترین امکان را برای فرار از مالیات دارند و با پرداخت مالیات بر ارزش افزوده در کالای بدون دوام در هنگام مصرف و مالیات بر دستمزد ۱۰ درصدی، سهم خود در نظام مالیاتی را ادا می‌کنند. طبق اعلام رئیس‌جمهوری و به استناد سند بودجه ۱۴۰۲، سقف معافیت مالیاتی حقوق برای سال آینده ۷ میلیون تومان در ماه و ۸۴ میلیون تومان در سال پیشنهاد شده است.

بسیاری از کارگران نسبت به این میزان از سقف مالیاتی اعتراض دارند. به طوری که اگر با احتساب مالیات ۱۰ درصدی بر حقوق فردی ۱۰ میلیون تومان دستمزد بگیرد، باید ۹ میلیون تومان (معادل سبد حداقل معیشت ۱۴۰۱ اعلامی از سوی دولت) باید دریافت کند و یک میلیون تومان از مزدش مستقیم به حساب دولت واریز می‌شود؛ این در حالی است که در سال ۱۴۰۱ سقف معافیت مالیاتی حقوق ۵ میلیون و ۶۰۰ هزار تومان در ماه بوده است.

وضعیت مالیات ومعافیت‌ها در بودجه

سیاست‌های سفت و سخت مالیاتی دولت برای طبقات فرودست و اخذ مالیات ۱۰ درصدی از حداقل دستمزد و مالیات ۱۱ درصدی بر ارزش افزوده تمامی کالاهای مصرفی درحالی اخذ می‌شود که مشوق‌های مالیاتی زیادی برای بسیاری از اقشار و گروه‌های فرادست در کشور وجود دارد.

صرف‌نظر از فرار مالیاتی گروه‌های واسطه‌گر و دلال که مالیات بر عایدی سرمایه برای شناسایی آنها هنوز تایید نشده است، بسیاری از موسسات در قالب خیریه، شرکت فعال در مناطق محروم یا مناطق آزاد، سهم شرکت‌های دولتی در پروژه‌های خاص و مشارکت در برخی برنامه‌ها معاف مالیاتی می‌شوند. این معافیت‌ها درحالی اعمال می‌شود که به‌طور منطقی لازم است تا کلیه سیاست‌های دولت‌ها بر این مبنا شکل بگیرد که از سرمایه و ثروت بزرگ مالیات بیشتری گرفته شود و فعالیت‌های غیرمولد بیشترین مواجهه را با نظام مالیاتی داشته باشند تا از این طریق ترجیح صاحبان ثروت به سمت سرمایه‌گذاری در فضاهای مولدتر دیگر برود. با این حال به نظر می‌رسد حرکت سرمایه در حوزه نقل و انتقالات ارضی و مسکن و مستغلات چه در بخش خصوصی و چه در بخش دولتی و نیمه دولتی تابع قوانین سفت و سخت مالیاتی نیست و همانطور که در عمل از مالیات بر عایدی سرمایه و مالیات بر خانه‌های خالی در حوزه مسکن خبری نیست، در حوزه نقل و انتقالات و معاملات مسکن نیز فضا کاملا برای سوداگری باز بوده و نوعی مصونیت مالیاتی نیز مانند سنوات گذشته وجود دارد. برای مثال؛ طبق تبصره ۱۱ مربوط به ساختمان و راه‌سازی این مسئله مطرح است که: هرگونه نقل و انتقال دارایی به/از شرکت‌های سهامی عام طرح/پروژه صندوق‌های سرمایه‌گذاری غیرمستقیم و زمین و ساختمان، املاک و مستغلات مشمول مالیات نقل و انتقال با نرخ صفر است. هچنین؛ طبق بند ۳ ماده (ه) تبصره ۱۱ لایحه بودجه ۱۴۰۲: درآمد حاصل از فروش اموال غیرمنقول شامل اراضی، املاک و مستغلات شرکت‌های دولتی مشروط به هزینه کرد آن در طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای نیمه تمام و طرح‌های پیشران (!) مشمول مالیات و کسر سهم سود دولت نخواهد بود. این درحالی است که بسیاری از شرکت‌های دولتی و نیمه دولتی و پیمانکاران به راحتی می‌توانند طرح خود را به‌عنوان طرح و پروژه پیشران ثبت کنند. تجربه این مسئله در بحث ثبت شرکت‌های دانش‌بنیان که آنها نیز از معافیت‌های مختلف بهره‌مند می‌شدند، وجود داشته و پیش روی ماست.

این نوع ترجیح خاص مالیاتی دولت در بودجه درحالی رخ می‌دهد که بسیاری بر این باور هستند که در حوزه‌های توسعه زیرساختی از جمله پروژه‌های حمل‌ونقل و امور زیربنایی اخذ مالیات صورت گرفته است. برای نمونه در ماده (د) تبصره ۱۱ لایحه بودجه ۱۴۰۲ آمده است: «هر یک از شرکت‌ها و سازمان‌های تابعه وزارت راه و شهرسازی در حوزه حمل‌ونقل مکلف هستند تا صددرصد از سود خود را پس از کسر مالیات ۵۰ درصدی (!) از سود، به حساب صندوق توسعه حمل‌ونقل واریز کنند.» اخذ این مالیات درحالی رخ می‌دهد که در بند (و) تبصره ۱۲ بودجه پیشنهادی دولت همچنان معافیت‌های مالیاتی بر اشخاص مالک در مستغلات که فاقد درآمد دیگری به جز مستغلات مذکور هستند، همچنان وجود دارد. همچنین نقل و انتقال اموال و دارایی‌ها از شرکت‌های توزیع نیروی برق نیز طبق بند (و) تبصره ۱۵ مربوط به شرکت‌های حوزه انرژی و هسته‌ای، معاف از مالیات است. ضمن اینکه طبق بند (ج) تبصره ۱۷ بخش رفاه و سلامت بودجه امسال: «خیریه‌های خصوصی و دولتی برمبنای استعلام وزارت کار معاف از مالیات هستند.»

نارضایتی از افزایش ۵۷ درصدی مالیات

سیاست جدید مالیاتی دولت و گرایش به اخذ مالیات از طبقات متوسط و رو به پایین جامعه درحالی است که برخی انتقادات به بخش مالیاتی بودجه از سوی مجلس نیز شروع شده است. محسن پیرهادی (نماینده مردم تهران در مجلس) در این رابطه با بیان اینکه: بر اساس لایحه بودجه سال آتی قرار است مالیات ۵۷ درصد افزایش پیدا کند و مردم باید نسبت به سال قبل بیشتر مالیات بدهند در حالی که حقوق کارمندان بر اساس همین لایحه رشد ۲۰ درصدی داشته است، تاکید کرده است: در روند افزایش مالیات‌ها و وعده دولت برای توزیع عادلانه درآمدها یک تناقض رویکردی بروز کرده است، افزایش مالیات منجر به توزیع عادلانه درآمد نمی‌شود چراکه افزایش نرخ مالیات‌ها مستقیم روی توان خرید مردم اثر می‌گذارد و منجر به کاهش قدرت خرید مردم به ویژه در دهک‌های پایین درآمدی می‌شود. وی افزود: افزایش ۵۷ درصدی مالیات در کنار رشد حداکثر ۱۰ درصدی یارانه‌ها در بودجه سال آتی اقدام درستی حداقل در شرایط فعلی کشور نیست و حاصلی جز افزون شدن فشار به خانوارها و بروز نارضایتی‌های اقتصادی و معیشتی در جامعه نخواهد داشت.

سخن پایانی

وقتی درآمدهای نجومی حاصل از سوداگری و دلالی مسکن، پول و ارز و خودرو و.. وجود دارد، شبکه‌های ثروت نیروهای خود را در مراجع تصمیم‌گیر قدرت پیدا می‌کنند و می‌توانند از طریق حمایت‌های اقتصادی مختلف گرایشاتی را در مراکز تصمیم ساز تغییر دهند یا حتی با فشار و زور خود از پیگیری‌های بخش‌های دلسوز درون دولت و مجلس جلوگیری کنند.

نظرگاه

فقدان سخنگو و توان چانه‌زنی

آلبرت بغزیان استاد اقتصاد دانشگاه تهران با اشاره به وضعیت نظام مالیاتی کشور در سند بودجه سال‌های اخیر و در دولت‌های گذشته و فعلی اظهار کرد: ما به عنوان افراد کارشناس خارج از دولت اطلاع دقیقی نمی‌توانیم در رابطه با علت تعریف ردیف‌های مختلف بودجه‌ای داشته باشیم اما یک روند علمی می‌توان از روند جابه‌جایی مالیات در بودجه سال‌های مختلف کشور تنظیم کرد که در آن نشان داد اقشاری که قبلا مالیات می‌دادند قرار است دوباره مالیات دهند، اما آن بخش غیرمولد دارای فرار مالیاتی یا معاف از مالیات کماکان از زیر چاقوی مالیات در بودجه عبور کردند.

این کارشناس مسائل اقتصادی تصریح کرد: با دنبال کردن نرخ مالیاتی سال‌های قبل می‌توان حدس زد که مالیات درباره حقوق بگیرها چه تغییراتی کرده و چه تغییری در آینده برای آن رخ خواهد داد. تغییر نسبت‌های نرخ مالیات در اینجا به روابط پیچیده‌ای برمی‌گردد. برای مثال در بودجه سال‌های قبل میزان مشارکت بخش خصوصی در مالیات ۴۰ درصد بوده و در بودجه امسال گویا به نزدیک ۸۰ درصد نیز افزایش یافته است. باید تردید کرد که چه اتفاقی افتاده که به صورت ناگهانی چنین تحویلی در سیاست‌های مالیاتی رخ داده است؛ زیرا ما تغییر ساختاری و مبنایی در اقتصادمان نداشتیم. به عبارت بهتر یا دولتی‌ها دارای معافیت مالیاتی بیشتر شدند یا دولت نمی‌خواهد تلاش بیشتری کند تا منابع مالیاتی خود را بیشتر در دسترس نظام مالیات ستانی قرار دهد.

وی افزود: یک احتمال دیگر این است که مودیان مالیاتی بخش خصوصی بسیار بیشتر شده باشند که باعث شود سهم شرکت‌های دولتی از مالیات کاهش و سهم بخش خصوصی از مالیات دهی دو برابر شده باشد. اگر چنین باشد باید به عنوان یک ملاحظه در خود سند بودجه یا در توضیح مسئولان به صورت رسمی قید شده و شفاف گزارش شود که این میزان تغییرات بودجه‌ای حاصل از چیست؟ بودجه‌های فرهنگی عجیب و غریب افزوده شده نیز در جای خود قابل بحث است که اینجا به آن نمی‌پردازیم و خوب بود اگر آنها نیز فعالیت اقتصادی دارند (که قطعا دارند) دولت از آنها نیز مالیات متناسب اخذ کرده و صرفا به آنها بودجه اختصاص نمی‌داد.

بغزیان تصریح کرد: در شرایطی که برخی نهادهای بازرسی و نظارتی حساس کشور مانند شورای رقابت بودجه حدود ۱۷ میلیارد تومانی دارند، برخی موسسات که فقط مصرف بودجه دارند، رقم‌های بالای هزار میلیارد تومان دریافت کردند. برخی از موسسات ارگان‌های دریافت‌کننده بودجه، خود فعالیت اقتصادی بالا دارند و از آگهی‌ها، درآمدها، تبلیغات و شرکت‌های اقماری خود به حدی پول درمی‌آورند که باید مشمول مالیات بالاتر باشند.

بغزیان افزود: در مقابل گروه‌هایی از جامعه که توان چانه‌زنی، لابی‌گری و فشار نداشته و سازمان‌های مردم نهاد ضعیفی دارند، این امکان را ندارند که برخی معیارهای دوگانه در مالیات ستانی را علیرغم شعار دفاع از مستضعفان دولتی‌ها و مجلسی‌ها را تغییر داده و از طریق فشار افکار عمومی و اقناع ذهنی تلاش کنند تا سیاست‌های مالیاتی به سودشان و به زیان سوداگران تغییر کنند. بخش‌های زحمتکش جامعه از جمله کارگران و کارمندان رده میانی و پایین‌تر از جمله این افراد و گروه‌ها هستند که به نوعی در مراکز تصمیم‌گیری بی‌صدا هستند و همین موجب برخی تبعیض‌ها به ویژه در بخش مالیات‌ستانی شده است؛ بخشی که در همه کشورها خود عامل تعادل میان معاش طبقات جامعه بوده است.

به تبعیض مالیاتی پایان داده شود

عبدالله مختاری -عضو علی البدل هیات مدیره کانون بازنشستگان تهران با اشاره به وضعیت جامعه کارگری و بازنشستگی کشور در برابر سیاست‌های مالیاتی دولت در بودجه گفت: کارگران و بازنشستگان کشور در همه جا مالیات خود را با محاسبات دقیق و چند برابر جدی‌تر از سایر اقشار پرداخت می‌کند.

صرف‌نظر از اینکه تورم خود مالیاتی است که دولت از افراد دارای حقوق ثابت دریافت می‌کند، بحث مالیات بر حقوق و مالیات بر ارزش افزوده از جمله مواردی است که به شدت روی دوش کارگران و زحمتکشان و بازنشستگان جامعه سنگینی می‌کند.

مختاری با بیان اینکه «کارگران و بازنشستگان قبل از دریافت حقوق و قبل از مصرف کالا و خدمات مختلف مالیات خود را پرداخت می‌کنند» اظهار کرد: سقف مالیاتی ۷ میلیون تومانی اعلام شده توسط رئیس‌جمهوری در بودجه بسیار عجیب است زیرا این سقف برای سال آینده مطرح شده و این درحالی است که بسیاری از کارگران همین امسال نیز این میزان حقوق را دریافت می‌کنند. با افزایش ۲۰ درصدی مزد شش میلیون تومانی امسال نیز شاهد آن خواهیم بود که بازنشستگان متوسط بگیر و حداقل بگیر نیز مشمول اخذ مالیات بر حقوق خواهند بود.

این فعال کارگری تصریح کرد: با وجود خط فقر نزدیک به ۱۵ میلیون تومانی اعلام شده از سوی وزارت کار، این میزان مالیات بر حقوق اساسا چیزی در سفره کارگران باقی نخواهد گذاشت و این درحالی است که ارقام دیگری چون «حق مسکن» موجود در احکام حقوقی و مزدی نیز کاملا نمایشی است. دولت به جای آنکه به کارگران بال بدهد، همان برگ‌های موجود بر بدن کارگر و بازنشسته را با این نوع سیاست‌های مالیاتی خواهد کند. این درحالی است که نظام مالیاتی باید کاملا متناسب با دهک‌های درآمدی تغییر کند و نباید به گونه‌ای اخذ شود که دولت دوباره برای کمک به همین اقشار مجبور باشد تا به شکل صدقه‌ای، یارانه و کمک هزینه و وام و.. به خانوارها بدهد.

وی با تاکید بر فقدان راهبرد مالیاتی در دولت مانند دولت‌های پیشین گفت: نوعی نابسامانی در تصمیم‌گیری مالیاتی طی سال‌های اخیر داشتیم که دولت برای علاج آن باید به تعریف درست مسائل بپردازد. ما کارگرانی را داریم که به دلیل مالیات از اضافه کاری می‌ترسند و پیشنهاد جذب اضافه کار را به این دلیل که دولت از اضافه کار نیز مالیات کسر می‌کند رد کرده و قبول نمی‌کنند. این درحالی است که دولت علاوه بر ادعای دفاع از عدالت، مدعی ضرورت احیای واحدهای راکد و افزایش ظرفیت‌های تولیدی است و این سیاست مالیاتی دقیقا با افزایش بهره‌وری و ساعت کاری و افزایش انگیزه برای کار بیشتر در میان نیروی کار جامعه تضاد دارد.

این عضو علی البدل کانون بازنشستگان تهران با اشاره به وجود اجحاف در نظام مالیاتی مربوط به کارگران اظهار کرد: کارگری که اضافه کار می‌کند و از فراغت خود می‌زند، عملا باید توسط دولت تشویق شده و با مالیات مجازات نشود. مالیات باید تنها بر پایه حقوق بالای ۷ میلیون تومان کسر شود. ضمن اینکه ما به خود رقم ۷ میلیون تومان نقد جدی داریم و آن را غیرمنطقی می‌دانیم و حداقل بگیران نباید مالیات بدهند. ما همچنین نباید به مزایا و عیدی و حق عائله‌مندی نیز مالیات ببندیم و این نکاتی است که باید در سیاست‌گذاری‌ها مورد توجه قرار گیرد.